

21de Møde.

Fredag den 17. November Kl. 1.

Anden Næstformand (Parkov): Ved Skrivelse af Gaars Dato meddeler Undervisningsministeren, at han ønsker her i Tinget at fremsætte:

Forslag til Lov om statsunderstøttede Biblioteker.

Ved Folketingsmand Refshauge er modtaget et Andragende fra Postkontrolør Jes Sarup af Haderslev om Forbedring af hans Pensionsforhold.

Andragendet vil blive tilstillet Finansudvalget.

Ved Folketingsmand A. M. Hansen er modtaget en paa det niende almindelige danske Møde for Børnesagens Venner paa Nyborg Strand vedtagen Resolution om Ændringer i det i Landstinget fremsatte Forslag til Lov om Tilsyn med Børn.

Andragendet vil foreløbig blive tilstillet Udvalget for Andragender.

Udenfor Dagsordenen har Undervisningsministeren Ordet for at fremsætte det anmeldte Lovforslag.

Undervisningsministeren (Appel): I Lov af 5. Marts 1920 om statsunderstøttede Biblioteker hedder det i § 9, at Loven skal forelægges til Revision inden 1. April 1923, og jeg tillader mig herved at forelægge et Forslag til en revideret Lov for dette høje Ting. Men forinden jeg nævner de faa Ændringer, Forslaget indeholder, vil jeg gerne give nogle Oplysninger om Udviklingen af Bibliotekssagen efter den nu bestaaende Lov; nogle ganske faa statistiske Oplysninger i saa Henseende kunde maaske interessere det høje Tings Medlemmer.

Jeg skal først nævne, at medens Statstilskuddet i Aaret, før Biblioteksloven traadte i Virksomhed, var 189 000 Kr., er det nu vokset til paa indeværende Aars Finanslov at staa opført med 755 000 Kr. Den store Stigning skyldes for en Del, at Sønderjylland er kommet med, men skyldes ellers den rige Udvikling af Bibliotekssagen hele Landet over. Der er jo et stort Spring fra 189 000 til 755 000, og selvfølgelig kan den store Prisforhøjelse, der er kommet paa Bøger og Bøgers Indbinding, ikke alene

forklare dette, men Forklaringen paa den store Stigning er, at Lovens Bestemmelser er taget i Brug overalt i Landet.

Til Biblioteker kan der efter Loven for det første gives et Grundtilskud, men dertil kan der gives forskellige andre Tilskud, der afhænger af Bibliotekets Virksomhed, om Biblioteket udlaaner sine Bøger gratis, om Biblioteket har indrettet en Læsestue, der er almen tilgængelig, eller om Biblioteket udstrækker sin Virksomhed til et stort Opland. Jeg skal i den Henseende oplyse, at medens der i Finansaaret 1920—21, altsaa i Lovens første Aar, var i Købstæderne 36 og paa Landet 19 Biblioteker med Læsestue, er der nu i Finansaaret 1922—23 32 Biblioteker i Købstæderne og 22 paa Landet, der har Læsestue, og det betyder, at der, straks da Loven traadte i Kraft i 1920, er kommet de Læsestuer til Stede, der var Trang til. Der er altsaa ingen Udvikling at spore i saa Henseende i de følgende forløbne to Aar. Med Hensyn til Biblioteker, der har et stort Opland at virke paa, skal jeg nævne, at i 1920—21 var der 24 saadanne Biblioteker, i 1921—22 26 og i Finansaaret 1922—23 28. Heri er selvfølgelig samtlige Centralbiblioteker medindbefattet. Hvad angaar Centralbibliotekernes Antal, stiller det sig saaledes, at i 1920—21 var der 7, i 1921—22 13, og i indeværende Finansaar er der 15 Centralbiblioteker. Endelig skal jeg oplyse, at Lønningerne til Bibliotekarerne ved disse Biblioteker selvfølgelig ogsaa er steget betydeligt i de forløbne Aar. I Aaret før Loven kom, altsaa i Finansaaret 1919—20, var Statens samlede Udgift til Lønninger 145 000 Kr., nu er den 307 000 Kr. Men til disse Tilskud fra Staten kommer stedlige Tilskud, der er vokset i Forhold dertil, og mere endogsaa. Det er jo en glædelig Udvikling, der har fundet Sted disse Biblioteker vedrørende, og jeg udtaler min Anerkendelse af, at man de allerfleste Steder har været villig til at yde etsaadant stedligt Bidrag, at Bibliotekerne har faaet en stor, og jeg haaber, overalt en sund Vækst.

I det foreliggende Forslag er der ganske faa Ændringer fra den nugældende Lov. Jeg skal nævne, at der i § 4 er foretaget den Ændring, at for Fremtiden gives Statstilskud kun til Biblioteker, hvis stedlige Tilskud er mindst 100 Kr. aarlig. Man forlader altsaa den hidtidige Regel om, at et Bibliotek, der blot havde et stedligt Tilskud paa 50 Kr., kunde faa Statstilskud, og det gør man ud fra den Erfaring, at de særligsmåa Biblioteker har meget vanskeligt ved at virke tilfredsstillende. Der er i samme Paragraf foreslaaet som no-